

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 9. februarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 18.

Revizija telefonskih pristojbin.

Resort pošte, brzjava in telefona se je v naši državi smatral dosedaj za lukrativno podjetje, ki se ga mora upravljati tako, da donaja državi za kritje splošnih proračunskih izdatkov čimvečje dohodke. Do 120 milijonov dinarjev se je zahtevalo v posameznih letih donosa iz eksploatacije poštne naprav za državni budžet, dočim se je moral stalež poštnega oseboja leto za letom reducirati. Investicije, ki so bile nujno potrebne in katerih rentabilnost je bila dokazana, so se morale črtati in za vzdrževanje obstoječih naprav so dobile direktije komaj po eno četrtino ali petino kreditov, ki so normalno potrebni. V ljubljanski direktiji smo prišli tako daleč, da izkazuje stalež slug in nameščencev na najvažnejših in najbolj prometnih mestih velik minus — vsled tega trpi dostava ekspresnih pošiljav, brzjavov, pozivnic pa tudi pri navadnih poštah vedno huje. Vse osobe je preobremenjeno, pritožbe interesentov se vedno ponavljajo, vendar dosedaj zaman.

Po izpremehi režima 6. januarja pričakujejo gospodarski krogi od novega poštnega ministra, da bo izvršil temeljito reformo cele finančne in tarifne politike poštnega resorta in pri tem uvaževal nasvete in predloge, ki so jih naše organizacije v toku let predložile, ki pa so ostali do danes nerešeni. Novemu poštnemu zakonu, ki ga izdeluje posebna strokovna komisija v poštinem ministru in ki ima odpraviti neosnovane izjeme in oprostitve od plačanja poštnine, mora slediti revizija vseh pravilnikov poštnega, brzjavnega in

telefonskega. Posebno nujna pa je revizija telefonskih pristojbin, ker je svoječasa porazdelitev naročnikov v skupine, ki datira še iz leta 1926, izvršena brez vsakega sistema in popolnoma po nekaj slučajnih dispozicijah ali subjektivnih vidikih, ki niso stvarno nikakor utemeljeni. Po sedanjem plačajo nabavljalne zadrage, samoupravna podjetja, ki uživajo že itak vse davčne olajšave in ugodnosti, v Ljubljani po 720 dinarjev letne naročnine za telefon, dočim mora trgovec detajlist ali mali bufet plačati 2800 dinarjev. Agentura ali drogerija mora plačati 2800 Din, gospodarske pisarne 1200 Din, menjalnice 3800, skladišča (zaloge) in tiskarne zopet po 1200 Din, konzulati, civilni inženjerji, okrožni uradi in privatniki pa zopet vsi enako po 720 Din.

Velika krivičnost je, da spadajo vse centrale z nad 400 naročniki v enak pristojbinski razred. To gre na rovaš Ljubljane, ki se na ta način izjednačuje z mesti, ki imajo štirikrat tako veliko število abonentov. Nesoravnerno je tudi, da se od detajlnega trgovca na deželi, ki ima potom svoje krajevne centrale možnost govoriti komaj z dvema ali tremi naročniki, zahteva letna naročnina 1400 dinarjev, dočim plača za telefon advokat v Beogradu samo 1200 Din.

Smatramo, da je sedanja uredba o telefonskih naročninah zrela, da izginje s površja in se nadomesti z novo, moderno ureditvijo, ki bo bazirala na temelju dejanske uporabe telefonskih naprav in uvedla avtomatične števec pogovorov za vse naročnike.

po teh pojasnilih ravnali tudi uradi pri nas v Sloveniji.

KOMPENZACIJSKO POSTOPANJE MED JUGOSLAVIJO IN OGRSKO.

Pripravlja se kompenzacijska izmenjava blaga med Jugoslavijo in Ogrsko. Beremo, da je dala pobudo za to Jugoslavija in da je zahtevala od Ogrske obvezo, da prevzame od Jugoslavije surovo blago v višini svojega eksporta v Jugoslavijo ali pa vsaj v višini svojega eksportnega previška. V prvi vrsti bi prišle v poštev dobave lesa. Ogrska vlada razmotriva te načrte v prijaznem smislu, in to tembolj, ker misli Ogrska sama na kompenzacijski izmenjalni promet z onimi deželami, napram katerim je njena trgovska bilanca pasivna.

NADZOROVANJE POLJEDELSKIH EKSPORTNIH PRODUKTOV V JUGOSLAVIJI.

V poljedelskem ministru se završuje zakon o kontroli vseh poljedelskih pridelkov, namenjenih za eksport. Posebno pozornost bodo posvetili industriji in izvozu sliv. Zagotovi naj se primerna kvaliteta izvoznih sliv, da bodo mogle konkurirati na inozemskih trgih.

ZAŠČITA NAŠIH DELAVCEV V TUJINI.

V zunanem ministru se je sestavila delegacija, ki bo šla v Rumunijo, da prične pogajanja z rumunsko vlado za pogodbo o zaščiti naših delavcev v Rumuniji. Kar se tiče slične pogodbe s Francijo, za katero naj bi se takoj po podpisu trgovinske pogodbe začela pogajanja, pa smo zvedeli, da se čaka na povratek naše trgovinske delegacije, oziroma da ima trgovinski minister s seboj tudi navodila, da v toku svojega bivanja v Parizu pokrene tudi to vprašanje.

Redukcije v železniškem prometu.

S 15. februarjem bodo v potniškem prometu iz razlogov štednje izvršene po celi državi redukcije vlakov. Na področju ljubljanske železniške direkcije bo s tem dnem upinjenih devet parov vlakov. Razmeroma najobčutnejše bo prizadeta od redukcij proga Slovenja Bistrica postaja—mesto, kjer se ukinjajo vlaki 8331 in 8332, 8335 in 8336, 8343 in 8344. Namesto dosedanjih sedem parov mešanih vlakov, bodo vozili na tej 4 km dolgi progi samo štiri pari. Ukinitev navedenih treh parov vlakov bo potujočemu občinstvu povročala mnogo neprilik, a ne pomeni za železniško upravo nikakega dejanskega prihranka, ker mora edini stroj in partija, ki to službo vrši, ostati prejkoslej ves dan v pripravljenosti. Že sam ta primer zadošča, da se vidi, da ukrep generalne direkcije nistvarno utemeljen in od njega železniški erar ne bo imel nikakih koristi, pač pa potujoče občinstvo mnogo neprilik.

Ostale proge so mnogo manj prizade.

Na progi Ljubljana—Kranj se ukinjata vlaka 922 in 923, ki sta vozila ob nedeljah in praznikih kot izletniška vlaka. Med Jesenicami in Planico se ukinjata istotako sobotna in nedeljska vlaka šte. 8617 in 8618, s čemur bo turistovski promet za Kranjsko goro zelo prizadet. Oba vlaka sta bila dobro posečana in o njih nerentabilnosti torej ne more biti govora. Na progi Kranj—Tržič odpadeta vlaka 8535 in 8538, s čemur zgubi Tržič zvezo k popoldanskim vlakom iz in proti Ljubljani. Končno se ukinjata na progi Novo mesto—Straža—Toplice vlaka 9540 in 9539, tako da zgubi Straža zvezo na večerni vlak iz Ljubljane.

V mariborski oblasti so razen slovenjebistriške proge prizadete še proga Maribor—Fala, kjer se ukinjata vlaka 9022 in 9023 ter zveza Maribor—Pragersko—Ormož—Čakovec, ki izgubi vlake 1119/1120 in 1121/1122, kar bo za Podravino in Ptujsko polje zelo občutno in bo le še prispevalo k hitrejšemu razvoju avtobusnega prometa med Mariborom in Ptujem, ki dela že sedaj železnici radi neprikladnih zvez občutno konkurenco.

Objava glede prodaje saharina.

V zmislu sklepa upravnega odbora monopolne uprave, ki ga je odobril finančni minister, bo prodajala uprava državnih monopolov saharin, ki se nahaja v skladišču monopolne uprave v Beogradu, pod sledečimi pogoji:

1. prodajna cena:

Saharin od 550 stopinj sladkobe naprej po	Za 1 kg	Din 1910—
Saharin od 440 stopinj sladkobe naprej po		Din 1532—
Saharin od 330 stopinj sladkobe naprej po		Din 1154—
Saharin od 220 stopinj sladkobe naprej po		Din 776—
Saharin od 110 stopinj sladkobe naprej po		Din 398—

2. Najmanjša količina, kojo se more kupiti je 10 kg.

3. Detajlna prodajna cena za konsumente mora biti v zmislu rešenja ministra financ z dne 17. marca 1923 po 5 Din za kg in stopinjo sladkobe.

4. Da se kupljeni saharin pred prodajo konsumentom previje v pakete od 5, 10, 25, 50, 100, 250 in 500 gramov neto težine. Vsak paket mora imeti etiketo tvrdke z natančno navedbo: neto težine, stopinj sladkobe, odgovarjajoče količine sladkorja in cene, ki ne sme biti večja od 5 Din za stopinjo sladkobe. Poleg tega morajo biti zavoji in škatlje žigosane s štampiljko uprave državnih monopolov, odnosno pristojnega oblastnega monopolskega inspektorja; nadalje morajo imeti podpis enega člana komisije, kakor tudi prodajalca in morajo biti zavite z banderolo za cigaretni papir brez vrednosti.

5. Vse posle glede predelovanja, zavijanja, žigosanja in banderoliranja mora vršiti komisija, v kateri mora biti en kemičar, en uradnik uprave monopolov, odnosno pristojni monopolni inspektor in en organ finančne kontrole iz kraja, v katerem se vrši dotični posel.

Gornja navodila je izdala pisarna uprave državnih monopolov 26. januarja 1929.

Mednarodni trg jajec.

Obnovitev borze jajc v Budimpešti.

V kratkem bodo ustanovili oziroma obnovili v Budimpešti borzo jajec. Takša borza je bila ustanovljena že leta 1912, a je z izbruhom vojske prenehala. Borzo jajec bodo priključili blagovni borzi; štela bo okoli 50 članov, ki bodo obenem člani budimpeške blagovne in efektne borze. Za najmanjšo količino pri notacijah bo veljal zaboj, to je 1440 kosov, Borza se bo sestala dvakrat na teden. Misel na ustanovitev borze je tem zanimivejša, ker obstojata doslej v Evropi samo dve borzi jajec, v Berlinu in v Londonu. Ustanovitev borze je v zvezi tudi z namero vlade, da uvede sistem označbe jajec.

Moravski gresisti so sklenili, da bodo v bodoče prodajali samo po teži; samo v nadrobni kupčiji se bo vršila prodaja še po kosih.

Bolgarski izvoz jajec je znašal v letu 1928 okoli 10.000 ton, kar je okoli 2500 ton manj kot v letu 1927.

OSTRI UKREPI PROTI NETOČNIM DOBAVITELJEM.

Ministrstvo javnih del je izdalo sledeče službeno obvestilo:

»V zadnjem času se je čisto dogajalo, da podjetniki, ki so jim bile poverjene dobave ali izvršitev raznih gradbenih del, niso izpolnili prevzetih obveznosti ter da se zlasti niso držali dogovorjenih rokov in tehničnih pogojev. Vse to je imelo škodljive posledice tako za solidnost dela, kakor za splošne interese. Ministrstvo javnih del je sedaj odredilo, da je treba proti taki nesolidnosti nastopiti z vso ostroostjo.

Izvajajoč konsekvence iz tega sklepa je ministrstvo javnih del kaznovalo gradbenega podjetnika Gjorgija Vasiljevića iz Nove Topole, ker ni v dogovorjenem roku dobavil materiala za popravo cest, z izključitvijo od nadaljnjih licitacij za državne dobave in z zaplenbo položene kaveje. Od nadaljnjih licitacij za dobo enega leta je bil izključen tudi gradbeni podjetnik Marinković iz Skoplja, ker ni v dogovorjenem roku devrnil šolske zgradbe v Likovcu in ker načrtov ni predložil v odobrenje pristojnim gradbenim oblastvom.

Opozorilo našim lastnikom nepremičnin v Avstriji.

Zveza inozemskih lastnikov realitet v Avstriji poroča z Dunaja: Inozemske in tuzemske lastnike hiš v Avstriji zelo razburjajo ukrepi za razlastitev posestnikov avstrijskih realitet. Kmalu potem, ko je ustanovno sodišče izjavilo, da lastninska pravica po avstrijski ustavi ni zaščitena in se jo more odpraviti z glasovno večino v Narodnem svetu, je avstrijska vlada predložila Narodnemu svetu načrt zakona o davkih na dobiček (Kaufgewinnsteuer), ki pomeni, izveden v praksi, delno razlastitev vseh hišnih posestnikov v Avstriji, ki so kupili po 1. januarju 1918 svoje objekte za nižjo kakor petkratno predvojno ceno. Ker je to bil slučaj skoro pri vseh kupcih po 1. 1918, so torej vsi ti hišni posestniki ogroženi.

Vzpodbujeni z osnutkom tega zakonskega načrta so sedaj socijalni demokrati vložili pri Narodnem svetu osnutek zakona o pravici prodaje in razlastitve občin, ki pomeni odstranitev lastnine nepremičnin. Nobene hiše se ne sme prodati, dokler se ne vpraša občina, če ni morda ona kucec. Če občina na to pristane, je smatrati hišo za prodano občini pod pogoji, ki so bili sklenjeni v kupni pogodbi. Isto velja za prisilno prodajo nepremičnin. Posestnik torej ne more prodati svoje hiše, temveč mora vprašati najprvo občino. Šele če ta dovolji, sme posestnik na svojo roko hišo prodati. Kar se tiče zakonskega načrta za razlastitev, je zanimiv predpis o pristojnosti. Razlastitev v prid občine odloči namreč po tem zakonu okrajna oblast, torej na Dunaju občina Dunaj, v drugi instanci pa deželna vlada, torej na Dunaju zopet občina Dunaj. Ta občina je torej stranka in sodnik v svoji stvari in vse druge pravne instance so izključene.

Izvenavstrijski posestniki realitet v Avstriji se čutijo s temi načrti močno ogroženi in so sklenili nastopiti pravočasno proti tem tendencam, ki so naperjene proti lastninstvu. Opozorili bodo po svojih zastopnikih pristojne avstrijske činitelje, da je tako postopanje kršenje mednarodnega principa enakopravnosti, kajti lastninska pravica avstrijskih državljanov v inozemstvu s takimi zakoni ni kršena. Vsi jugoslovanski posestniki avstrijskih hiš, ki se hočejo priključiti temu koraku, naj se obrnejo na Zvezo inozemskih lastnikov realitet v Avstriji, Wien, I., Johannesgasse 15, kjer dobe tudi brezplačna pojasnila.

Iz švedskega gospodarstva.

Švedsko posojilo je zbudilo pri nas zanimanje za to državo. Zato bomo včasih kaj napisali o nji.

Državna švedska banka je zvišala obrestno mero od 4% na 4½%, da se prilagodi inozemskim tržnim razmeram. Na domači gospodarski položaj ni imelo to zvišanje nobenega vpliva. Zaposlenost industrije je bila lani boljša kot leta 1927, število brezposelnih je padlo.

Prodaja predmetov vodilne eksportne industrije je bila živahna, pri lesu, celulozi in papirju prav ugodna, nasprotno je pa položaj železne industrije slejkoprej neugoden. Pridetek je bil normalen.

Posledice sedemmesečnega štrajka v železni industriji se poznajo posebno v bilanci družbe Loussavaara in Kirunavaara na severnem Švedskem, v Lapski deželi. Kiruna-vaara ima najčistejšo železno rudo v vsej Evropi. Imenovana družba je podružnica velikega svetovnoznane koncerna Graengesberg. V letu 1926/27 je imela družba 25,810.000 švedskih kron čistega dobička, letos ima pa 5,840.000 kron zgube. Vsled priklopitve h koncernu Graengesberg in vsled uporabe rezerv bodo pa tudi letos izplačali 5-odstotno dividendo. Eksport železne rude še zmeraj ni dosegel lanske višine, čemur so deloma vzrok tudi razmere nemške kovinske industrije.

Neka švedska finančna skupina je

kupila v srednjeameriški republiki Guatemala 250.000 acrov sveta in bo pridelovala tam tobak, bombaž in kavčuk. Napravila bo železnico do obale Pacifika in si bo zgradila tam pristanišče. Vrednost podjetja cenijo na ca. 15 milijonov dolarjev.

Švedska telefonska industrija ima vsled velikih naročil mest Neapol in Smirna polno dela. Švedska telefonska družba ima sedaj podružnice in tovarne v 18 različnih deželah. Zato si moremo razlagati njeno delovanje v teh dveh oddaljenih mestih.

Med zastopniki podjetnikov in delojemalci se je vršila v začetku decembra v Stockholmu velika konferenca, ki se je je udeležilo okoli 200 oseb. Dosegla se je mirna rešitev vseh tekočih vprašanj in dosegel se je delovni mir med obema organizacijama.

Prav tako se je sklenil dogovor med ladijskimi podjetniki in pristaniškimi delavci, ki velja zaenkrat do 31. decembra 1930. Splošne mezde so ostale nespremenjene, za posebna akordna dela so se izvršile spremembe.

Švedsko ladjedelništvo gradi sedaj za 170.000 ton novih ladij, kar je rekordna številka v njegovi zgodovini. Vodilna švedska ladjedelniška družba v Goeteborgu je dosegla lani rekord-

ni čisti dobiček 1,200.000 kron in je izplačala 8-odstotno dividendo. Vsa naročila leta 1928 so znašala 30 milijonov 780.000 kron.

Švedski indeks cen je vsled neprestanega padanja žitnih cen od pomladi naprej stalno padal. Na koncu novembra je znašala indeksna številka 145. Opažamo v preteklem letu kolebanje med 136 in 148.

Tendenca na trgu efektov je še zmeraj slaba. Imenovana družba Graengesberg je razpisala posojilo 30 milijonov švedskih kron po 5% pri pariteti 101½, veliki koncern žag pa 10 milijonov kron po 5½%.

Švedska trgovska bilanca je aktivna. Priobčili bomo tudi številke, ko dobimo podatke za vse preteklo leto.

Švedski državni odbor za brezposelne je zahteval od države za leto 1929/30 prispevek 4,750.000 kron. Ob enem ugotavlja, da se je splošni položaj na švedskem delovnem trgu bistveno zboljšal, kar smo že zgoraj omenili.

Za leto 1930 pripravljajo v Stockholmu veliko kulturno, industrijsko in obrtno razstavo v velepoteznem slogu. Priredili jo bodo ob bregovih stockholmskega zaliva, pokroviteljstvo je prevzel švedski prestolonaslednik.

Mednarodna razstava v Barceloni.

Mednarodna razstava v Barceloni, ki se otvori 15. maja t. l., bo brezdvoma največja prireditev te vrste iz za konca vojne. Stroški, ki jih je španska vlada že doslej v te svrhe proračunala, znašajo 140 milijonov pezeta. Prireditev bo porazdeljena na tri velike skupine: umetnost v Španiji, industrija in sport.

Umetnost v Španiji se razstavi v »nacionalni palači«, velikem in razkošnem poslopju, ki zavzema 32.000 m² površine in vsebuje v velikih serijah karakteristične slike historičnih epoh iz španske umetnostne zgodovine. Ta skupina bo izpopolnjena z razstavami modernih španskih umetnikov v »palači moderne umetnosti«, nadalje s takozvano »špansko vasjo«, interesantno skupino tipičnih zgradb.

Industrijska skupina obsega industrijo, poljedelstvo, trgovino in znanstvo sedanjosti. Za to skupino je predvideno več monumentalnih zgradb in palač.

V skupini sporta bo izval največ interesa stadion, kjer je prostora za 60.000 gledalcev in ki ima paviljone in prostore za različne igre, telovadbo, sablanje, tenis, plavanje i. t. d.

Razen gornjih treh grup bi bilo še zlasti omeniti »misijsko palačo«, ki vsebuje večji del misijske razstave iz Rima, ki se je vršila tam ob priliki svetega leta, nadalje »državni paviljon«, v katerem bo razstavljeno vse, kar se nanaša na državna podjetja, »kraljev paviljon«, »hiša tiska« in cela vrsta paviljonov za oficijelne razstave raznih inozemskih držav. Glede na veliko zanimanje za to prireditev po celem svetu in glede na konstantne nove prijave, je pričakovati, da bo imela cela prireditev najboljši uspeh.

Tekom razstave se bodo vršile v Barceloni razne mednarodne prireditve, veselice, mednarodne tekme, konjske dirke, bikoborbe, španske ljudske veselice itd. V tem času se bodo vršili v Barceloni tudi razni mednarodni kongresi.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

EMISIJE V LONDONU.

Po statistiki Midland-banke je izdal londonski glavni trg v januarju za 47,400.000 funtov emisij; to je največji znesek, ki so ga sploh kdaj v prvem letnem mesecu zaznamovali. Emisije v lanskem januarju so znašale 33,8 milj. funtov. Najbližja letošnji številki je številka iz januarja 1920, in sicer 42,4 milj. funtov. Glavni delež je prišel na angleške dominione in na Indijo, angleško inozemstvo je dobilo samo 4,362.000 funtov.

RUSKA TRGOVSKA BILANCA AKTIVNA.

V prvem četrtletju gospodarskega leta 1928/29, to je v lanskih treh mesecih oktober—december, je znašala zunanja trgovina Sovjetske zveze čez evropsko mejo 346,4 milijonov rubljev napram 325,6 milijonom v isti dobi prejšnjega leta. Na izvoz je prišlo 179,6 milijonov rubljev, na uvoz 166,8 milijonov; torej je bila bilanca po dolgem času spet enkrat aktivna.

VALORIZACIJA SLADKORJA V BRAZILIJU.

Po informacijah časopisja je nakupila družba Matarazzo vse razpoložljive zaloge sladkorja v brazilskih državah Pernambuco, Rio de Janeiro in Sao Paulo, v skupnem znesku 1,300.000 ton. Investirala je v ta nakup 8,250.000 dolarjev, za brazilške razmere ogromno vsoto. Sladkor bodo pričeli oddajati šele tedaj, ko bodo nabrane sladkorne zaloge dosegle vrednost 9,500.000 dolarjev. V strokovnih krogih trdijo, da je sklenilo več sladkornih tovarn z družbo Matarazzo dogovor, v katerem so se zavezale, da svoje bodoče produkcije ne bodo prinesle prej na trg, preden ne bo družba prodala nakupljenih zalog.

* * *

RUMUNSKO STABILIZACIJSKO POSOJILO.

Francoski finančni minister Cheron in rumunski finančni minister Popovici sta podpisala dogovor o rumunskem stabilizacijskem posojilu. V Parizu bodo dali posojilo v podpis 11. t. m. Zaenkrat je zagotovljenih 72½ milijona dolarjev; na Francijo pride 22 milijonov in pol, na Anglijo 10 in na Ameriko 40 milijonov. Pogajanja s švedskim veleindustrijcem Kreugerjem, ki naj bi prevzel nadaljnjih 30 milijonov, še niso zaključena. Ves znesek posojila bo znašal torej nad 100 milijonov dolarjev. Posojilo bo treba vrniti v 30 letih. Obrestovanje je sedem-odstotno, emisijskega tečaja še nečejo objaviti. — Posojilo bo služilo, kot pravi nazivanje, stabilizaciji leja, a ne v polnem obsegu. Velik del posojila bodo porabili v investicijske svrhe, za železnice, ceste i. t. d.

Ogrsko gospodarstvo v letu 1928.

Ogrska Narodna banka je podala na občnem zboru 4. t. m. obširno poročilo o gospodarskem položaju Ogrske v preteklem letu. Povzamemo iz njega:

Trgovska in plačilna bilanca.

Z gospodarskega vidika in merjena po statistiki bilanca Ogrske za preteklo leto ne zaključuje neugodno. V primeri s prejšnjim letom ne kažejo kvantitativni produkcijski podatki v svoji celoti nobenih bistvenih sprememb, ne glede industrije in ne glede poljedelstva. Oblikovanje plačilne bilance je pa nasprotno nespremenjeno neugodno. Vsled neprestanega uvoza inozemskega kapitala se obrestno breme od leta do leta množi; v lanskem letu so znašale te obresti okoli 120 milijonov pengö. Pasivni saldo trgovske bilance znaša po provizoričnih podatkih 366 milijonov pengö in je večji kot v letu 1927. Ker ostale postavke, manjšega pomena za plačilno bilanco, pasivnost bolj dvigajo kot zmanjšujejo, moremo ceniti oni znesek, za koji so se ogrske obveznosti napram inozemstvu v letu 1928 pomnožile, oziroma, za koji znesek so se ogrske zahteve napram inozemstvu zmanjšale, na ca 500 milijonov pengö. Na teh razmerah je bila udeležena tudi ostra konkurenca z večjo glavnično močjo in marsikakšnem oziru tudi z nižjimi stroški. Denarni kredit je drag ali ga pa sploh ni, in je trgovec navezan na blagovni kredit, v kojega dodelitvi more domači producent le težko konkurirati z inozemskim. Narast uvoza blaga je deloma posledica te okolnosti. Težkoča ogrske produkcije, ki se bori za inozemske trge, zlasti poljedelstva, so bile pomnožene še vsled pomanjkljivega razumevanja uporabljenih možnosti. Vzroke vseh teh nepriključnosti in nezadostnosti tvorbe kapitala, v pomanjkanju tekmovalne sposobnosti produkcije in v napakah pri uporabi blaga. Lahko se pa iz vsega tega črpa tudi pomirjenje in optimizem, ker ni nobena teh okolnosti takšna, da je ne bi mogli premagati z lastno močjo.

Poljedelstvo in industrija.

Če upoštevamo činitelje gospodarskega življenja vsakega zase, moremo ugotoviti, da se je tako v kvantitativnem kot v kvalitativnem oziru uresničilo upanje poljedelstva v pomladanskih mesecih glede pridelka krušnega žita. Neugodno je pa vplivalo na prodajo močno nazadovanje pšeničnih cen, povzročeno po bogatem svetovnem pridelku. K temu se je pridružila še izredno počasna produkcija žitnih zalog, vsled česar je postala potrebna pomnožena uporaba kreditnih virov, ker poljedelstvo ni imelo lastne obratne glavnice. — Uporaba oziroma vnovčenje poljedelskih pridelkov v inozemstvu povzroča zmeraj bolj resne skrbi. Upanje, ki smo ga stavili na dvig poljedelskega izvoza vsled trgovskih pogodb, se ni uresničilo. Prodaja žita zahteva posebne tarifarične ugodnosti, eksport živine nazaduje in odstranitev ovir tega eksporta je ena najvažnejših nalog ogrske trgovske politike. — V vrsti produkcijskih panog kaže še najbolj ugodno sliko industrija. Kakor v večini drugih držav se ogrski tekstilni industriji lani sicer ni dobro godilo, o čemer smo že posebej govorili, a v drugih industrijskih panogah se razen majhnih izjem napram letu 1927 ni dosti spremenilo; zlasti proti koncu leta je bilo opazovati odločno boljšanje. — Koncentracijski proces se je nadaljeval zlasti v železni in strojni industriji, v kemični in v opekarski industriji; od teh panog kakor tudi od novih ustanovitev na polju tekstilne, kemične in papirne industrije se sme pričakovati nadaljno dviganje vrednosti industrijske produkcije. — Izvoz industrijskega blaga kaže razveseljiv razvoj in je bil v prvih devetih mesecih lanskega leta za 33 odstot-

Rastoča prodaja nemškega kalijevega sindikata. Inozemska prodaja nemškega kalijevega sindikata kaže v letu 1928 velik napredek. Nemčija je eksportirala v tem letu 1.106.671 ton kalijevih soli proti 1.036.758 ton v letu 1927. Po vrednosti se je eksport kalija dvignil od leta 1927 na leto 1928 za 7,6 na 62,9 milijonov mark.

Tečaj pesete vsled nemirov v Španiji zelo koleba.

Glede angleškega carinskozaščitnega stremjenja se je polastila nemške industrije velika skrb, in opozarjajo industrijski krogi nemško vlado, naj napravi vse mogoče korake, da pretečo nevarnost vsaj omili, če je že ne more odvrniti.

Promet nemške tekstilne nadrobne trgovine v letu 1928 je znašal 103,6% prometa prejšnjega leta, in še ta mali prirastek gre le na rovaš mesecev januar, februar, marec in maj; ves drugi promet je bil manjši kot v odnosnih mesecih leta 1927.

Prodajni sindikat emajlovih kopalnih kadi so ustanovili te dni. Dogovor je sklenjen za tri leta.

TRŽNA POROČILA.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,
dne 1. februarja 1929.

Govedina: V mesnicah po mestu I. vrste 17, II. vrste 15 Din; na trgu: 1 kg govejega mesa I. vrste 17, II. vrste 15, III. vrste 12, jezika 17—20, vampov 8 do 10, pljuč 6—8, jeter 15—18, ledic 18 do 20, možganov 20—25, loja 5—10 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 20—22,50, II. vrste 18—20, jeter 25 do 27,50, pljuč 15—20 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste 25, II. vrste 20—22, pljuč 10, jeter 15, ledic 25, glave 8—10, parkljev 6, slanine trebušne 26—27, slanine ribe in sala 28, slanine mešane 25—26, slanine domačih prašičev 23—25, slanine na debelo 25—26, masti 32—34, šunke (gnjati)

30—35, prekajenega mesa I. vrste 30 do 32,50, II. vrste 25—27,50, prekajenih parkljev 10—12, jezika 35 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 13—14, jagnjetine 18—20 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 32, safalad, 32, posebnih 32, tlačenk 20, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 28—30 Din.

Perutnina: Piščanec majhen 20—25, večji 20—40, kokoš 28—35, petelin 25 do 30, domač zajec, manjši 10, večji 15 do 20 Din.

Divjačina: Divji zajec 50—60, gozdna jerebica 20—25, kljunač 26 Din.

Ribe: 1 kg karpa 25—30, linja 25, ščuke 25—30, klina 20, mreže 15—20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2,50—3, 1 kg surovega masla 40, čajnega

masla 48—56, masla 44, bohinskega sira 28—32, sirčka 10, eno jajce 2,25—2,50 dinarjev.

Pijače: 1 liter starega vina 16—22, vina dalmatina 11—14, 1 čaša piva 3,50, 1 vrček piva 4,50—5, 1 steklenica piva 5,50—6 Din.

Kruh: 1 kg belega 5,50, črnega 4,50, rženega 4,50 Din.

Sadje: 1 kg juksusnih jabolk 10, jabolk I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 5, ena oranža 1—2,50, limona 0,75—1, 1 kg rožičev 8—10, fig 10—16, datelnov 20, mandelnov 52—70, orehov 12, luščenih orehov 36, suhih češpelj 8—12, suhih hrušk 10 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portorico 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, prazene kave I. vrste 90—100, II. vrste 70 do 80, III. vrste 56—62, kristalnega belega sladkorja 13,50, sladkorja v kockah 15,50, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 19, je-

čilnega olja 17, vinskega kisa 4,50, navadnega kisa 2,50, 1 kg soli debele 2,50, mlete 2,75; celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7,50, 1 kg testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3,75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. »0« 4,10 4,15 na debelo, 4,75 do 5 na drobno, št. »1« 4,25 do 4,50 na drobno, št. »2« 3,60 do 3,70 na debelo, 4— na drobno, št. »3« 3,15 na debelo, 4— na drobno, kaše 5,50 do 6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 10—12, otrobov 2,50, koruzne moke 4,50, koruznega zdroba 4,50—5, pšeničnega zdroba 6—7, ajdove moke I. vrste 6—8, II. vrste 6, ržene moke 4,50—5 Din.

Žito: q pšenice 295—300, rži 295 do 320, ječmena 310—330, ovsu 300—325, prosa 280, nove, sušene koruze 335, ajde 265—275, fižola, ribničana 830, prepeljarja 850.

Kurivo: 50 kg premoga 30, tona premoga 44, kubični meter trdih drv 160, mehkih drv 60—75.

Krma: q sladkega sena 115 vagonse dobave, 150 na drobno, pol sladkega sena 105 vagonse dobave, 125 na drobno, kislega sena 105 vagonse dobave, 110 na drobno, slame 75—100 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg endivije 20 do 22, motovilca merica 2—2,50, radiča 20, poznega zelja 3—6, rdečega zelja 6 do 7, kislega zelja 3,50—5, ohrovtu 3—5, karfijol 14—16, kolerabic, podzemljic 1,25—1,50, čebule 4—5, česna 10—12, krompirja 1,50—2, repe 1,50—1,75, kisle repe 2,50—3, korenja 3—4, peteršilja 8 do 12, zelenjave za juho 8—12 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 1. februarja 1929 je bilo pripeljanih 29 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 3 do 4 mesece stari 280 do 450, 5 do 7 mesecev stari 480—550, 8 do 10 mesecev stari 580—750, 1 leto stari 1000—1300; 1 kg žive teže 10 do 12,50, 1 kg mrtve teže 16—18. Prodanih je bilo 14 svinj.

Vinocet

Tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši
NAMIZNI KIS
iz pristnega vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji
Kisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.
Telefon št. 2389.

Zahvala.

Za premnoge dokaze odkritosrčnega sočutja, kakor tudi za prelepe zadnje pozdrave, izražene v ljubkem cvetju, ob izgubi našega nepozabnega soproga, papana, starega papana in deda, gospoda

Johanna grofa Paumgarten Hohenschwangau Erbach

se vsi tem potom najgloblje zahvaljujemo.

Dolžnost nas veže, zahvaliti se predvsem g. zdravniku dr. Ludvigu Zalarju za mnogoleten požrtvovalen trud, blagopokojnemu podaljšati življenje in Gromiju trgovcev za izredne izraze sočustvovanja.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 8. februarja 1929.

Mary grofica Paumgarten Hohenschwangau Erbach
roj. Valenta pl. Marchthurn.

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih uradnih in trgovskih tiskovin.

TRAJNO koristno darilo
je samo

'GRITZNER' in **'ADLER'**
šivalni stroj, ter pisalni stroj
'URANIA'.

Znižane cene, najlepše opreme edino le
pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

Veletrgovina
kolonijalne in
specerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Steklen papir
Flint-papir

Smirkovo platno

Naxos-smirk

i. t. d.

nudi najceneje iz
velike zaloge

Feliks Toman ml.
Ljubljana, Resljeva c. 30

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :—:—: Telefon št. 2040, 2457, 2543; interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.